

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜRVARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No: 08.02.2022-344
Karar Tarihi ve No : 08.02.2022-9058
Dosya No : 21.03/162

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

Diyarbakır İli, Çınar İlçesi, Demirölçek Mahallesinde bulunan tapulama harici alanda kalan, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesinde yer alan Güney Kulenin tescil talebinin Koruma Kurulunda değerlendirilmesine ilişkin; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 04.05.2005 gün ve 257 sayılı I. Derece Arkeolojik Sit Alanı tescil kararı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 25.11.2020 gün ve 7960 sayılı yeni sit sınırları belirleme kararı, 18.12.2018 gün ve 6434 sayılı rölöve onay karar, 27.03.2019 gün ve 6674 sayılı restitüsyon proje onay kararı, 23.10.2019 gün ve 7187 sayılı revize rölöve, restitüsyon ile restorasyon ve statik rapor onay kararı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 16.12.2021 gün ve E.2013420 sayılı Zerzevan Kalesi Kazı Başkanlığından istenilen görüş yazısı, Zerzevan Kalesi Kazı Başkanı Doç.Dr. Aytaç COŞKUN'nun 11.01.2022 tarihli görüş yazısı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanının hazırladığı 13.01.2022 gün ve E.1161048 sayılı dosya inceleme raporu okundu. Ekleri (tescil fişi) ve konuya ilişkin bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Diyarbakır İli, Çınar İlçesi, Demirölçek Mahallesinde bulunan tapulama harici alanda kalan, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesinde yer alan Güney Kulenin 2863 sayılı Kanununun 6. Maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanununun 7. Maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun I. (Birinci) Grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

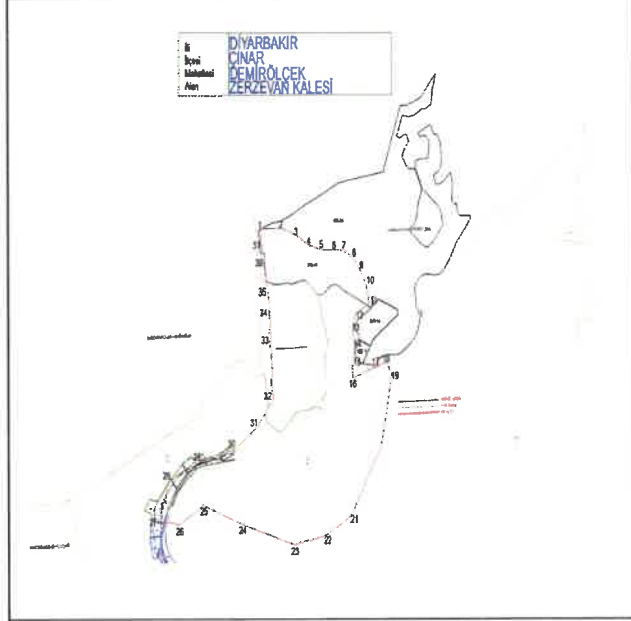
-Güney Kulenin bulunduğu tapulama harici alanda yapılacak yeni bir sınırlandırma ve parsel ihdasında Tapu Müdürlüğüne "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmeliğinin" 8. maddesi gereğince şerh bırakılmak üzere Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne bildirilmesine;

-Güney Kulede ve sit sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, imar uygulaması dahil) uygulama öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine karar verildi

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT HARİTA NO:	
İLİ: DİYARBAKIR	İLÇESİ: Çınar	MAHALLE/MEVKİ: Demirölçek	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL 1 2 3
SOKAK VE KAPI NO:	KAD. :PAFTA: ADA: PARSEL:		ÇEVRESEL	1 2 3
ADI : Güney Kule	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	

GENEL TANIM: Diyarbakır İli, Çınar İlçe sınırları içerisinde I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Zerzevan Kalesinin güneyinde yer almaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: Orta	TAŞIYICI YAPI: Orta	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: yok	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -var
--------------------------	---------------------	--------------------	------------------	----------------------	------------------	----------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Maliye Hazinesi	BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:
--	---------------------------------

YAPILAN ONARIMLAR:	TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
		KANALİZASYON:	
		SU:	
		ELEKTRİK:	

AYRINTILI TANITIM: Diyarbakır İli, Çınar İlçe sınırları içerisinde Mardin Karayolu üzerinde ve Çınar İlçesi'ne 17 km. uzaklıkta yüksekçe bir tepe üzerinde kurulmuş olan I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesi kesme bazalt taştan inşa edilmiştir. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak, M.S. 300'lü yıllarda Sasaniler ile Romalılar arasında bölgeyi el geçirmek için yapılan uzun ve kanlı savaşlar sırasında, Mezopotamya'yı Diyarbakır ve Anadolu'ya bağlayan bir geçiş köprüsü diyebileceğimiz yola hâkim ve bu yolu kolaylıkla kontrol edebilecek yüksek bir tepede kurulmuştur.

I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Zerzevan Kalesinin güney cephesindeki uçta bulunduğu için güney kule ismini almıştır. Gözetleme kulesi olarak yapılmıştır. Kalker taşından inşaa edilen kule batı kanadında geçit bulunmaktadır. Üç katlı inşaa edilen kulenin üst katın tüm mekanları yıkılmıştır. Bir çok duvarı yıkılmış olan yapının bir kapısı moloz altında kalmıştır. Günümüzdeki mevcut haline göre yüksekliği yaklaşık olarak 20 metre civarındadır. Günümüzde geçitten kuleye geçiş merdivenleri bulunmaktadır. Kuleye çıkışı sağlayan merdivenlerin bir kısmı yıkılmıştır.

ÖZGÜN KULLANIMI: Kilise
BUGÜNKÜ KULLANIMI: Boş
ÖNERİLEN KULLANIMI: Kilise
HAZIRLAYANLAR: Neslihan ÖZKAN Mimar
KONTROL EDEN: Mehriban KARAASLAN Bölge Kurulu Müdürü
TEKNEK BİLGİLER: Veysel ACUN Mimar 13.01.2022

YAYIN DİZİNİ :	EKLER :	TEKNEK BİLGİLER:
1-	RAPOR	X
2-	FOTOĞRAF	X
3-	RÖLÖVE PROJESİ	X
4-	RESTORASYON PROJESİ	
	HARİTA	X
	KROKİ	X
	KİTABE	
	VAKFIYE	
	REVİZYON:	

YAYIN DİZİNİ :

1- Diyarbakır Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 08.02.2022 tarih ve 9058 Sayılı karar Ektidiri

2- V.P. KAN

3- D. Bayal

4- M. J.

TEKNEK BİLGİLER:

PESCİL : Zerzevan Kalesi

KARAR NO : 257

KARAR TARİHİ : 04.05.2005

